

AVKP actueel

Nr. 103, februari 2024

Nieuwsbrief van de Archeologische Vereniging Kempen- en Peelland
AWN afd. 23

ACVITEITEN

Maart

Za 9 Excursie Leiden, tentoonstelling over het jaar 1000, stadswandeling en bezoek Pelgrimshuis.

Mei

Wo 8 Lezing Theo de Jong

April

Wo 10 Algemene Ledenvergadering met lezing en borrel

WIST JE DAT...

- je AVKP ook kunt volgen op facebook, pag.2
- de lezingendata bekend zijn en de excursie naar Leiden al vol is geboekt, pag.3
- wethouder Maes van Lanschot oren en ogen tekort kwam tijdens een bezoek aan het Erfgoedhuis, pag.3
- we iedereen vragen de opgravingen te volgen in zijn omgeving, zie pag.4
- de opgraving aan de Bilderdijk in Eindhoven een belangrijke bijdrage levert aan ons begrip van de bewoningsontwikkeling rond Eindhoven in de late middeleeuwen, zie pag.5
- oude exemplaren van Archeologie in Nederland welkom zijn in het Erfgoedhuis, pag.6.
- coldcase De Bergen gestaag voorwaarts gaat, ondanks het ontbreken van veel documentatie, pag.7.
- de Helmondse schaakstukken hebben bijdragen aan een schaakdag in het RMO en je hieraan mee kunt doen, pag.8
- op het terrein van Campina-De Caai een agrarisch-economisch landschap uit de Nieuwe Tijd veilig is gesteld, pag.9
- 'Breuken in het land van Peel en Maas' en 'Eindhoven staat op de kaart' nu ook te vinden zijn in de bibliotheek van 't Erfgoedhuis, p.11
- er drie boeken worden besproken in het Van de Leesplank, pag.12
- de complete muntschat van Eindhoven is onthuld tijdens de nieuwjaarsborrel, pag.12
- nieuw onderzoek wordt gedaan naar Marcus van Eindhoven en het kasteel van Eindhoven, pag 13

ACTIVITEITENKALENDER 2024

Januari/Februari					Februari					Februari					Februari				
	Wk					Wk					Wk					Wk			
	5					6					7					8			
Ma	29					5					12					19			
Di	30					6					13					20			
Wo	31	Werkavond				7	Werkavond				14	Werkavond				21	Werkavond		
Do	1					8					15					22			
Vr	2					9					16					23			
Za	3					10	Carnaval				17					24			
Zo	4					11	Carnaval				18					25			

Februari/Maart					Maart					Maart					Maart				
	Wk					Wk					Wk					Wk			
	20					21					22					23			
Ma	26					4					11					18			
Di	27					5					12					19			
Wo	28	Werkavond				6	Werkavond				13	Werkavond				20	Werkavond		
Do	29					7					14					21			
Vr	1					8					15					22			
Za	2					9	Excursie Leiden				16					23			
Zo	3					10					17					24			

Maart/April					April					April					April				
	Wk					Wk					Wk					Wk			
	20					21					22					23			
Ma	25					1	Pasen				8					15			
Di	26					2					9					16			
Wo	27	Werkavond				3	Actueel verschijnt				10	ALV met lezing				17	Werkavond		
Do	28					4					11					18			
Vr	29					5					12					19			
Za	30					6					13					20			
Zo	31	Pasen				7					14					21			

April					April/Mei					Mei					Mei				
	Wk					Wk					Wk					Wk			
	24					25					26					27			
Ma	22					29					6					13			
Di	23					30					7					14			
Wo	24					1					8	Lezing Theo de Jong				15	Werkavond		
Do	25					2					9	Hemelvaart				16			
Vr	26					3					10					17			
Za	27	Koningsdag				4					11					18			
Zo	28					5	Bevrijdingsdag				12					19	Pinksteren		

	Werkavonden		Excursie / veldloop		Feestdagen		Lezingen / symposia
	Vergaderingen		Cursus		Feesten & borrels		Deadlines

VOLG AVKP OP FACEBOOK

Wist je dat je AVKP ook kunt volgen op facebook? Dit is een open groep met inmiddels 121 leden, waar we activiteiten en nieuwtjes delen over archeologie binnen en buiten de

regio. Je kunt ook zelf vragen stellen of iets delen. Je vindt ons via 'Archeologische Vereniging Kempen- en Peelland'.

CURSUSSEN, LEZINGEN EN EXCURSIES

Lezingen

Het lezingenprogramma wordt op inhoud nog uitgewerkt. We informeren jullie per flits. Noteer alvast deze data:

- 8 april Lezing bij jaarvergadering
- 8 mei Theo de Jong
- 10 juli Johan Verspay
- 11 september Kasper van den Berghe

Locatie Erfgoedhuis, aanvang 20 uur.

Excursies

9 maart Excursie Leiden

Dit bezoek aan het RMO voor de tentoonstelling 'Het Jaar 1000' wordt gecombineerd met een rondwandeling door Leiden begeleid door Jelle Dekker als gids en een bezoek aan het Leiden American Pilgrim Museum (max 10 bezoekers). Aanmelden is helaas niet meer mogelijk.

NIEUWS UIT HET ERFGOEDHUIS

Meer vondsten en verhalen dan tijd

Maes van Lanschot, wethouder Erfgoed van de gemeente Eindhoven was aangenaam verrast over alle actieve mensen, de vondsten en verhalen, die hij op woensdagavond aantrof in het Erfgoedhuis.

Er werd volop gerestaureerd en coldcases uitgewerkt. Stagiaire Renee Smeets gaf hem uitleg over wat je kunt aflezen van botten.

Dutch Design Week in Erfgoedhuis

Aangezien de vorige Actueel al was verschenen hebben we nog een aanvulling op het eerdere bericht (red.): Het was weer een geslaagde DDW waarbij vier vrijwilligers en een stagiaire meewerkten aan de presentatie.

Dit jaar was het thema "Games and play through the ages": Spellen die al eeuwen gespeeld werden nieuw leven ingeblazen, waaronder bikkelen, molenspel en mikado. Gemaakt met archeologisch hout, maar ook 3-d printtechniek toegepast. De opkomst was vanouds ongeveer 5.000 bezoekers in negen dagen. Fotograaf Hans van Asch (Gasfabriek 8) heeft in Erfgoedhuis tegelijk zijn fotografie, film en 'vogelhuisjes' gepresenteerd.

ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK IN DE REGIO

(door Ria Berkvens, regioarcheoloog Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant)

Locatie	Uitvoerende instantie	(vermoedelijke) uitvoeringsperiode
Bergeijk – Hooge Berkt (opgraving)	ADC	Nov. 2023 - 2024
Hooge Mierde – Leendestraat Rogse Wieken (opgraving)	BAAC?	2024
Beek en Donk – De Hooge Regt (opgraving)	BAAC?	2024
Middelbeers - Hoogdijk 3-5 (proefsleuven)	??	2024
Oostelbeers – Neereindseweg (proefsleuven)	??	2024
Gemert- Sint Gerardusplein 1-21/Drossard de la Courtstraat 6- 36 (proefsleuven)	??	2024
Best - N620 (proefsleuven)	??	2024
Waalre - Markt 14 (proefsleuven)	??	2024
Maarheeze - De Vinnen 4 - Het Laar 9 (proefsleuven)	??	2024
Valkenswaard - Eindhoveneweg Noord (archeologisch Begeleiding)	Econsultancy	Jan. – maart 2024
Weebosch – Kapelledries (proefsleuven)	??	2024
Budel - Meemortel De Populier	??	2024?
Hapert - Castersedijk 12-14a (opgraving)	Transect?	2024?
Best - Oirschotseweg 18-24 (proefsleuven)	??	2024?
Riethoven - Dorpsplein 1 (proefsleuven)	??	2024?
Mierlo – Luchen-Fazantlaan (proefsleuven)	??	2024?
Someren – Kommerstraat-Waterlaan (opgraving)	??	2024
Deurne – Eikelstraat (proefsleuven)	Econsultancy?	2024?
Aalst – Centrum (archeologische begeleiding)	BAAC	2023-2024
Nuenen – Dubbestraat (proefsleuven)	??	2024?
Best – Veldweg 4-6 (proefsleuven)	??	2024?
Budel – Boschakkers (opgraving)	??	2024?
Valkenswaard - De Wilde Wingerd (opgraving)	??	2024
Oirschot - Beerseweg 6 (proefsleuven)	??	2024?
Budel - Centrum (archeologische begeleiding)	??	2024?
Aalst - Dennelaan 1 (proefsleuven)	??	2024?
Valkenswaard - Warande 8 (proefsleuven)	??	2024?
Nuenen – Papenvoortse Heide 3 (proefsleuven)	??	2024?
Heeze – Kapelstraat 37 (proefsleuven)	??	2023?
Geldrop – Genoenhuizerweg (proefsleuven)	??	2024?
Geldrop – Centrum West (proefsleuven)	??	2024?
Best – Mosselaarweg 5 (proefsleuven)	RAAP	2024
Nuenen- Pastoor Aldenhuijssenstraat 7 (proefsleuven)	??	2024?
Aalst - Frederik Hendrikstraat 2a (proefsleuven)	??	2024?
Aalst - 't Laar-Malvalaan (proefsleuven)	??	2024?
Budel - Keunenhoek 11 (proefsleuven)	??	2024?
Son - Science Park 5025 (proefsleuven en opgraving)	??	2024
Bladel - Sniederslaan 162 (proefsleuven)	Transect	2024
Best – Boomgaard (proefsleuven)	Transect	Febr. 2024
Deurne - Dunantweg De Poort (proefsleuven)	??	2024
Aarle-Rixtel – Klokkengieterij (proefsleuven)	??	2024
Gastel - Hoogstraat 9 (proefsleuven)	??	2024

EINDHOVEN: OPGRAVING BILDERDIJKLAAN 2-4

Het plangebied (in rood) geprojecteerd op de kaart van Jacob van Deventer uit circa 1560, ligt net buiten de middeleeuwse stad. (bron: Hos 2023, afb. 4).

Halverwege vorig jaar is het definitieve eindrapport ontvangen van een opgraving die Econsultancy al in 2018 heeft uitgevoerd. Het betreft een onderzoek op de locatie Bilderdijkstraat 4 – 6. Een plangebied dat grenst aan het pand Stratumsedijk 6.

In het plangebied werd een appartementen-complex gerealiseerd en de opgraving werd gedaan tijdens het uitgraven van de bouwkuip. Het plangebied ligt net buiten de middeleeuwse stad ten zuidoosten van de Dommel. Het gaat hier om het achterterrein van het bebouwingslint langs de zuidoostelijke uitvalsweg de Stratumsedijk.

Tijdens het onderzoek zijn sporen en vondsten aangetroffen die gedateerd kunnen worden in de Late-Middeleeuwen en de Nieuwe tijd. Er kunnen vijf gebruiks- en of bewoningsfasen worden onderscheiden:

- Activiteiten in de 12^e eeuw;
- Een agrarisch erf uit de 13^e

eeuw;

- Het gebruik van het terrein in relatie met de bebouwing aan de Stratumsedijk tussen 1300 en 1800;
- Ophogingslagen daterend tussen 1800 en 1850;
- Funderingssleuven van de bebouwing uit de jaren '50 van de 20^e eeuw en later.

Tijdens de opgraving zijn sporen aangetroffen van onder andere een erf uit de Late-Middeleeuwen. Het betreft enkele paalkuilen en greppels. Het vondstmateriaal bestaat voornamelijk uit aardewerk en bevat proto-steengoed, Elmpt, grijsbakkend aardewerk en Pingsdorftype aardewerk. Het proto-steengoed is de jongste categorie en kan gedateerd worden tussen 1200 en 1280 n. Chr.

Kaart met daarop alle sporen en structuren, gegroepeerd naar periode. Er zijn vijf gebruiks- en bewoningsfasen te onderscheiden. (bron: Hos 2023, afb. 7).

Scherven proto steengoed, Elmpt en Pingsdorftype aardewerk gevonden bij onder andere een erf uit de Late-Middeleeuwen. (bron: Hos 2023, afb. 21).

Uit de gevonden paalsporen kunnen twee structuren herleid worden. Het betreft een gebouwplattegrond (structuur 1) en een hooimijt (structuur 2). Het gebouw lijkt evenwijdig aan de

Stratumsedijk te hebben gestaan. Omdat hiervan slechts een deel binnen de begrenzingen van de bouwput lag, kon niet bepaald worden of hier sprake was van een boerderij of van een schuur. De vondst van een hooimijt wijst in ieder geval op een agrarische functie. De combinatie van beide structuren wijst op de aanwezigheid van een erf.

Uit het onderzoek blijkt dus dat langs deze uitvalsweg ten oosten van de rivier de Dommel al in de 12^e eeuw activiteiten gaande waren en dat in de periode van de aanleg van de stad in de 13^e eeuw hier agrarische bebouwing lag. Daarmee levert het een belangrijke bijdrage aan ons begrip van de bewoningsontwikkeling rond Eindhoven in de late middeleeuwen. Dit rapport was het wachten dus meer dan waard!

Literatuur: Hos, T.H.L., 2023: Rapport archeologische opgraving op de Bilderdijklaan 4-6 te Eindhoven, (Econsultancy-rapport 3836.002), Swalmen.

OPROEP: HERBESTEMMING VOOR OUDE EXEMPLAREN ARCHEOLOGIE IN NEDERLAND

We willen we jullie vragen om oude exemplaren van tijdschrift Archeologie in Nederland in te leveren in het Erfgoedhuis. Dan kunnen we ze meegeven aan geïnteresseerden en nieuwe leden.

Het is altijd weer feestje om Archeologie in Nederland te ontvangen, mooi en informatief. Maar wat doe je ermee als je ze gelezen hebt? Zonde om weg te doen! Dat vinden wij ook, geef ze daarom een tweede leven en geef ze door.

Er is veel belangstelling. We hebben eerder oude exemplaren meegegeven. Ze waren zo op.

Ellen van der Steen

Archeologie in Nederland

jaargang 4 maart 2020 1

OPGRAVING EHV-GB-92 / OPGRAVINGEN BIJ GROTE BERG EN DE HOOGSTRAAT

Het project van de coldcases de Bergen loopt nog steeds, maar het is in sommige gevallen moeilijker gebleken om de oude onderzoeksgegevens terug te vinden. De opgraving EHV-GB-92 is zo'n geval waarbij documentatie niet in het depot lag. Destijds is er gelukkig wel een beknopt verslag over geschreven.

Uitgaande van deze informatie zijn er in de eerste helft van augustus 1992 opgravingen uitgevoerd langs de Grote Berg en de Hoogstraat. Dit waren spoedopgravingen die door het ontbreken van een archeologisch ervaren machinist en restricties van de grondeigenaar kleinschalig van aard zijn gebleven.

Zo schrijft N. Arts¹ dat langs de Hoogstraat delen van een plattegrond van een 16e-eeuws houten huis zijn onderzocht. De waterput op het terrein kon helaas niet uitvoerig worden onderzocht vanwege het risico op het te los maken van de grond, wat een andere fundering voor de nieuwbouw noodzakelijk zou maken.

Langs de Grote Berg werden delen van huisplattegronden uit de 13e en 15e eeuw ontdekt, evenals een opvallend brede gracht. De exacte oorsprong van deze gracht, die volgens het gevonden materiaal dateert uit de Tachtigjarige Oorlog, is historisch onbekend. De structuur van de gracht lijkt sterk op die van de stadsgracht uit 1583 die eerder op het Heuvelterrein is gevonden, maar de gracht bij de Grote Berg is aanzienlijk dieper en breder. Vanwege onduidelijkheid over de graafrichting van de sleuf door de gracht, is de exacte breedte ervan moeilijk vast te stellen.

Waar er exact is gegraven is is op basis van de tekst helaas niet duidelijk. Wel lijkt het aan te sluiten op het onderzoek *De Grote Berg 2021* waar tevens gesproken wordt over een gracht. Destijds was de gracht onderdeel van de vestingwerken die in 1583 door de Spaanse troepen is aangelegd.²

De structuur van de gracht lijkt sterk op die van de stadsgracht uit 1583 die eerder op het Heuvelterrein is gevonden, maar de gracht bij de Grote Berg is aanzienlijk dieper en breder.

Literatuur

1. Artikel Opgraving Grote Berg en Hoogstraat. Nico Arts, 1992
2. [Bijzondere ontdekking uit de Tachtigjarige Oorlog in Eindhoven - Omroep Brabant](#)

MIDDELEEUWSE SCHAAKDAG GEINSPIREERD DOOR HELMONDSE STUKKEN

Simultaan schaken, familielezing en schrijfworkshop

Het Rijksmuseum van Oudheden organiseert een Middeleeuwse schaakdag voor kinderen met verschillende activiteiten. In de tijdelijke tentoonstelling [Het jaar 1000](#) zijn de oudste schaakstukken van Nederland te zien. Schaken kwam hoogstwaarschijnlijk vanuit het noorden van India, en via de Arabische wereld naar Nederland. Het spel wordt hier dus al heel lang gespeeld.

- datum: zondag 18 februari 2024
- tijd: 10.30 – 15.30 uur
- locatie: Tempelzaal en Trajanuszaal, RMO
- leeftijd: vanaf 7 jaar
- kosten: gratis (excl. [museumentree](#) – kinderen t/m 18 jaar gratis entree)

In samenwerking met: [Leidse Jeugdschaakclub Op Eigen Wiek](#), [ChessQueens](#) en auteur [Linda Dielemans](#)

Aanmelden

Voor het simultaan schaken hoeft je je niet vooraf aan te melden. Voor de lezing en de workshop is dat wél noodzakelijk:

- [Aanmelden voor de familielezing](#) (aanvang 12.30 uur)
- [Aanmelden voor de schrijfworkshop](#) (aanvang 14.30 uur)

Programma (leeftijd: vanaf 7 jaar)

10.30–12.30 uur: simultaan schaken door ChessQueens

12.30–13.15 uur: familielezing door Annemarieke Willemsen

13.30–15.30 uur: simultaan schaken door ChessQueens

14.30–15.30 uur: schrijfworkshop door Linda Dielemans

Simultaan schaken door ChessQueens (10.30 en 14.30 uur, Tempelzaal)

Deze dag staat alles in het teken van het schaakspel. Als je al kan schaken, dan mag je het opnemen tegen een van de schaakmeesters van ChessQueens, een stichting die zich inzet voor meisjes- en vrouwenschaak. Bij simultaan schaken speelt één (sterke) speler meerdere schaakpartijen tegelijkertijd tegen meerdere tegenstanders, op verschillende borden.

Familielezing door Annemarieke Willemsen (12.30 uur, Trajanuszaal)

Annemarieke Willemsen, RMO-conservator collectie Middeleeuwen, stelde de tentoonstelling *Het jaar 1000* samen. Vandaag houdt ze een familielezing over schaken en andere spellen die in de Middeleeuwen werden gespeeld (aanmelden).

Schrijfworkshop door Linda Dielemans (14.30 uur, Trajanuszaal)

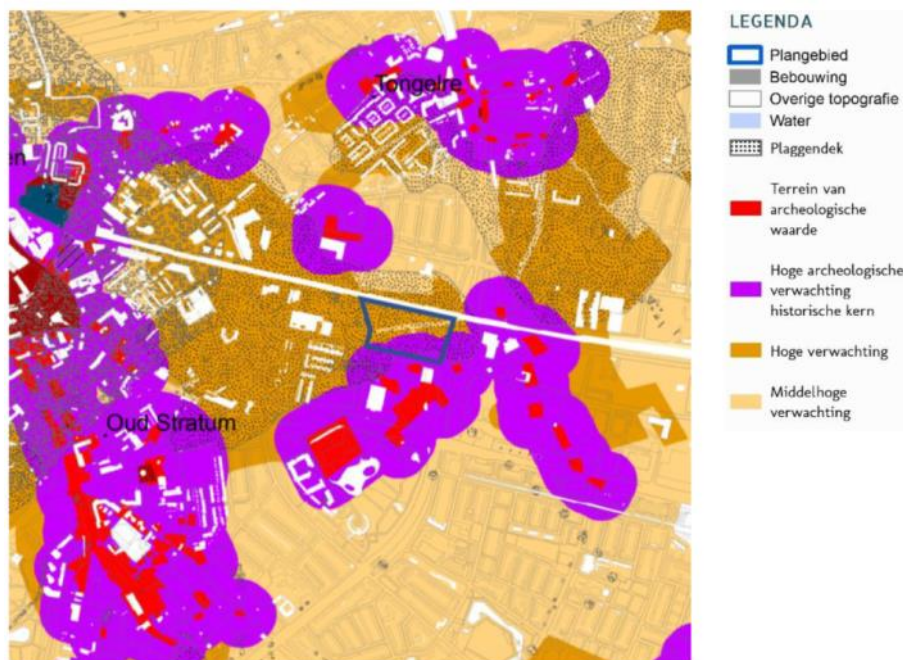
Linda Dielemans schreef het boek *Koningsspel*. Het gaat over de beroemde middeleeuwse schaakstukken die zijn gevonden op het Schotse eiland Lewis. Ze zijn gemaakt van walrusivoor, evenals de middeleeuwse schaakstukken uit Helmond die je in de tentoonstelling kunt zien. Niemand weet hoe of waarom deze kostbare stukken juist op dit eiland werden begraven. Tijdens de schrijfworkshop ga je zelf een verhaal schrijven met de schaakstukken in de hoofdrol. Linda sluit de workshop af met voorlezen uit *Koningsspel* en je kan je boek(en) door haar laten signeren (aanmelden).

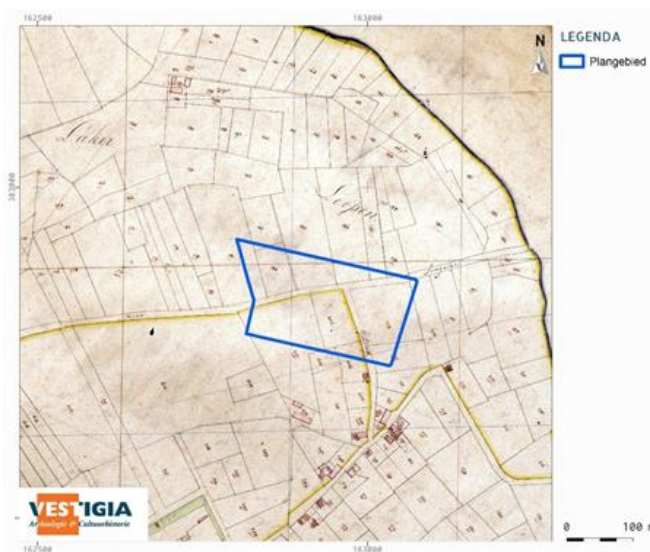
EINDHOVEN: PROEFSLEUVENONDERZOEK CAMPINATERREIN - DE CAAI

Het voormalige fabrieksterrein van zuivelfabriek Campina wordt in de komende jaren opnieuw ontwikkeld en krijgt voorzieningen als wonen en werken. Voorafgaand daaraan heeft Vestigia een bureauonderzoek uitgevoerd en verkennende boringen gezet. Daaruit bleek dat het plangebied was gelegen aan de noordkant van het historische gehucht Poeiers. Op de oudste kadastrale minuutplan is te zien dat in het huidige plangebied een weg en pad lagen en dat dit overwegend was opgedeeld in agrarische percelen.

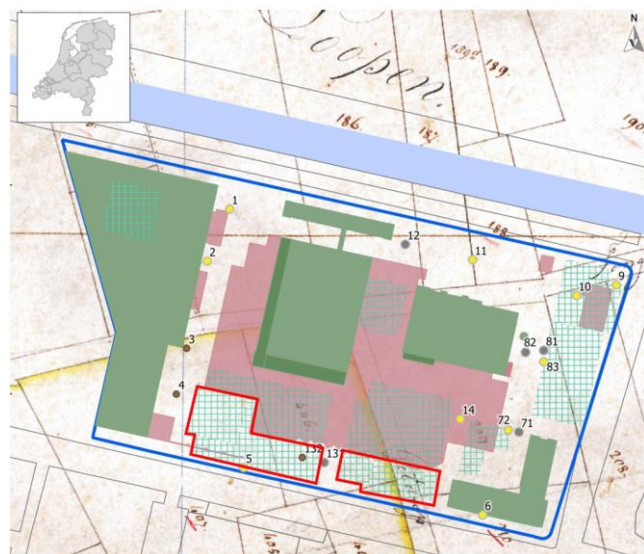
In het plangebied is in de loop der jaren veel ge- en verbouwd. Uit het bureau- en booronderzoek bleek dat op nog maar twee locaties archeologische resten intact aanwezig zouden kunnen zijn.

Het plangebied (in blauw) geprojecteerd op de archeologische verwachtingen- en waardenkaart 2022 (bron: Weerheijm, Beukelaar-Van Gulik, Schrijvers & Van Puijenbroek 2022, afb. 7).

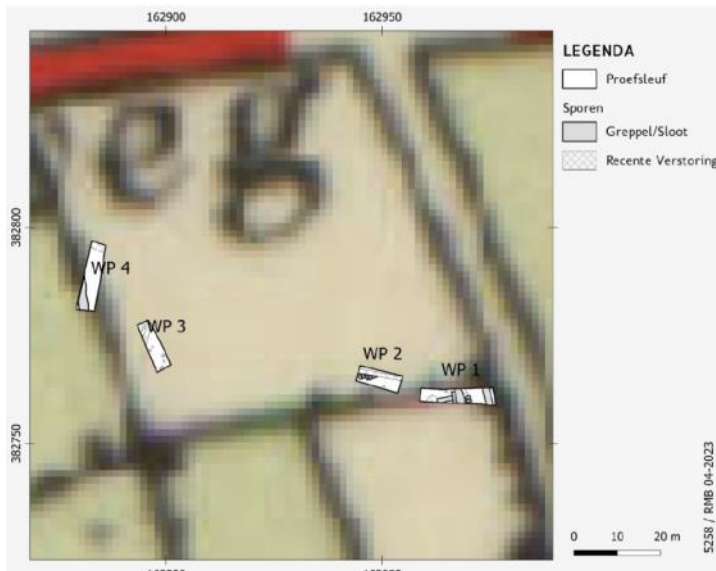

Het plangebied weergegeven op de Kadastrale kaart 1811-1832 (bron: Brouwer, Kerpentier Mc-Donald & Koot 2023, afb. 3).

Kaart met in rood omrand de zones waar een proefsleuvenonderzoek voor werd aanbevolen (bron: Brouwer, Kerpentier Mc-Donald & Koot 2023, afb. 10).

De proefsleuven geprojecteerd op de topografische kaart van 1962 (bron: Brouwer, Kerpentier Mc-Donald & Koot 2023, afb. 14)

Op die plekken zijn proefsleuven gegraven. Hierbij zijn inderdaad archeologische resten aangetroffen. Het gaat om restanten van de historische weg (inclusief bermgreppels), moesbedden (die gerelateerd kunnen worden aan het gebruik van

het plangebied als akker/ tuin), en de restanten van een bijgebouw. Door Vestigia is geadviseerd om verder geen onderzoek meer uit te voeren, maar door middel van dit onderzoek hebben we toch informatie over het agrarisch-economisch landschap uit de Nieuwe Tijd veilig kunnen stellen.

Literatuur:

- Weerheijm, W.J., T. Beukelaar-Van Gulik, R. Schrijvers, F.P.J. van Puijenbroek, 2022: *Archeologisch vooronderzoek in het kader van de herontwikkeling van het Campinaterrein te Eindhoven, gemeente Eindhoven. Ruimtelijk advies op basis van Bureauonderzoek en een Inventariserend Veldonderzoek door middel van boringen (IVO-O), verkennende fase*, (Vestigia-rapport V2229), Amersfoort.
- -Brouwer, R.M., J. Kerpentier Mc-Donald & C.W. Koot, 2023: *Plangebied Campinaterrein de Caai, gemeente Eindhoven. Een inventariserend Veldonderzoek -variant Proefsleuven*, (Vestigia-rapport V2443), Amersfoort.

Overzicht van de moesbedden en een doorsnede van een moesbed. De moesbedden verwijzen naar het gebruik van het plangebied als akker/ tuin). (bron: Brouwer, Kerpentier Mc-Donald & Koot 2023, afb. 17).

NIEUWE AANWINSTEN BIBLIOTHEEK

Aanwinsten van 06 nov tot en met 31 dec 2023

Boeken

Breuken in het land van Peel en Maas.

R van Balen, N Ettema, H. Kuijpers, R Lappere, B Nelemans, J Timmers, CG Verbeek, E Weerman e.a.

Geopark Peelhorst en Maasvallei .o. e
Matrijs 2022

Doggerland verdwenen wereld in de Noordzee.

Redactie: Luc Amkreutz en Sasja v.d. Vaart
Verschoof.

Sidestone press. 2021 derde herziene druk.

De eerste mensen in de lage landen.

Gerrit Dusseldorp en Yannick Raczyński-Henk.
Uitgeverij van Gorcum 2022 eerste druk

Eindhoven staat op de kaart.

500 jaar Eindhovense Cartografie 1520-2020

Auteurs: Jos en Bauke Hüsken

Uitgever: Lecturis nov 2023.

Rapporten

Archol 610

Een urnenveld op de Aarlesche Heide opnieuw onderzocht.

Resultaten van een archeologisch en aardwetenschappelijk onderzoek in het plangebied Eindhoven- Wegenstructuur Brainport (gemeente Eindhoven, Oirschot en Best)

Lucas Meurkens en Eckhart Heunks

Periode veldwerk 2019 en 2020

Rapport gereed mei 2022.

Tijdschriften

AWN Archeologie in Nederland.

Jaargang 7 nr. 4 dec 2023.

Archeologie en participatie door de jeugd.

Nieuwe Romeinse kampen op de Veluwe.

De vaart der volkeren, Synthese van de archeologie in het eerste millennium.

Archeologie in Nederland.

AWN magazine

jaargang 7 nr .4 dec 2023.

Verslag van het symposium Nieuw! Innovatieve technieken in de archeologie.

Oosterhout: Cold cases.

In Brabant.

jaargang 14 nummer 4 december.

Klompemakers in de oorlog. Historisch landschap Brabant Galgen

Noord-Brabants historisch jaarboek 2023 deel 40.

o.a. De Gemynt van Erp tussen 1300 en 1832.

De armenzorg in het Land van Ravenstein in de achttiende eeuw.

Een Eindhovenaar in het leger van Napoleon.

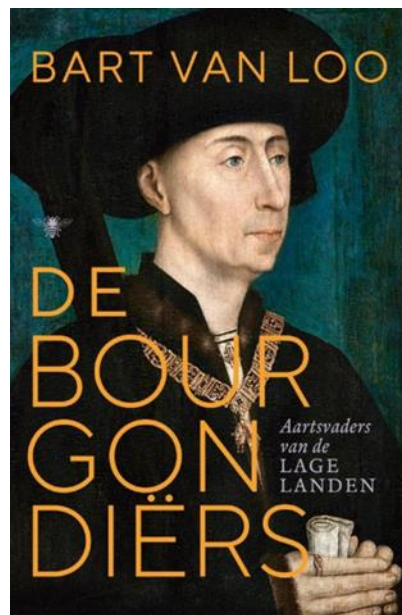
VAN DEN LEESPLANK

Het boek dat de AVKP Leesgroep gekozen heeft als onderwerp voor de komende periode.

De Bourgondiërs, Aartsvaders van de lage landen.

Schrijver Bart van Loon eerste uitgave 2019.

De Bourgondiërs vertelt de geschiedenis van de vroege Nederlandse eenwording. Het is een wonderlijk relaas van ontbolsterende steden, ontwakend individualisme en uitstervende ridderidealen. Van Schizofrene koningen, doortastende hertogen en geniale kunstenaars. Terwijl de Bourgondische hertogen met veldslagen, huwelijken en hervormingen de

versnipperde Lage Landen tot één geheel smeedden ontstonden onder hun impulsen de onvergetelijke werken van Klaas Sluter, Jan van Eyck en Rogier van der Weyden.

Bart van Loon vertelt op boeiende wijze dit verhaal meeslepend en historisch verantwoord.

Eindhoven staat op de kaart.

500 jaar Eindhovense cartografie 1520-2020

Jos en Bauke Hüsken. 2023.

Kaarten fascineren! Dat hebben Jos en Bauke al meermalen vertelt binnen AVKP verband.

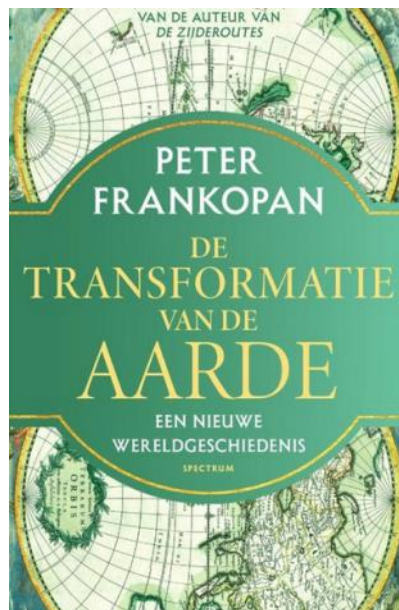
Ze hebben het jarenlang verzamelen van oude prenten, kaarten, stadsplattegronden en stadsgidsen met de daarbij verworven kennis gebundeld.

Aan de hand van de vele afbeeldingen belichten de auteurs ook opmerkelijke zaken die ze bij de bestudering ervan tegenkwamen.

De eerste vier hoofdstukken hebben een meer wetenschappelijk karakter. De vestgingskaart van Hogenberg en Baudartius en de kaarten van het kwartier van Kempenland worden geanalyseerd. Vanaf hoofdstuk 5 worden de topografische kaarten het kadaster, de uitbreidingsplannen en de

Lecturis en Falkplan e.d. stadskarten beschreven en uitgebeeld.

De transformatie van de aarde.

De Nieuwe wereldgeschiedenis.

Peter Frankopan.

Spectrum 2023.

De geschiedenis van de mens door de lens van het klimaat. Als klimaatverandering het onderwerp is dat de eenentwintigste eeuw gaat of moet beheersen, met als gevolg watertekorten, hongersnoden, grootscheepse migratiestromen, militaire conflicten en masse uitsterving van soorten, dan is inzicht in wat de toekomst in petto heeft voor iedereen van belang. De schrijver historicus Frankopan analyseert complexe problemen uit het verleden om nu de waardevolle vragen te kunnen stellen en misschien zelfs een antwoord te vinden.

Carel van den Boom

VAN HET BESTUUR

Onthulling muntschat tijdens nieuwjaarsborrel

De nieuwjaarsborrel was gezellig en goed bezocht. Zoals gebruikelijk wordt er een korte lezing gehouden. Peter de Boer, stadsarcheoloog van Eindhoven vertelde vol enthousiasme over twee

belangrijke opgravingen rond de Catharinakerk van het afgelopen jaar.

Het was een keuze uit een enorme lijst met opgravingen en activiteiten in Eindhoven, uiteraard gekoppeld aan het archeologisch beleid in de

gemeente. Hij sloot af met een unieke vondst in het Hofke in Tongelre, hier is een muntschat gevonden. De gemeente Eindhoven heeft deze kunnen aankopen. Peter eindigde zijn verhaal met een cliffhanger over de muntschat, waarna Dirk achter in de zaal de ingerichte vitrine zelf mocht onthullen.

Dirk Vlasblom onthult de vitrine met de Eindhovense muntschat, die in gevonden bij het Hofke in Tongelre.

In de vitrine liggen de munten mooi uitgestald. Ze worden binnenkort schoongemaakt en enigszins gerestaureerd. Na de onthulling hebben we het glas geheven op het nieuwe jaar en gezellig bijgepraat.

De munten uit de muntschat liggen uitgestald in de vitrine. De munten zijn gevonden in de bierpul onder een woning in het Hofke in Eindhoven.

Twee onderzoeken met prijzengeld

Een aanvullend isotopenonderzoek aan het gebit van Marcus van Eindhoven en grondradar-onderzoek bij het kasteel van Eindhoven, dat zijn twee onderzoeken die we willen uitvoeren met het prijzengeld van de gemeente Eindhoven. De gemeente won in 2022 de BNG Erfgoedprijs en heeft toen besloten deze prijs te delen met vijf samenwerkingspartners waaronder AVKP.

Met aanvullend isotopenonderzoek aan het gebit van Marcus kan mogelijk meer duidelijkheid worden verkregen over de plaats waar hij zijn jeugd doorbracht. Hiermee hopen wij binnenkort een spannend vervolg op het verhaal over de herkomst van Marcus te kunnen vertellen. En met het grondradaronderzoek zoeken we weer een stukje informatie voor de reconstructie van het kasteel van Eindhoven. Dit is een vervolg op het onderzoek van de werkgroep bouwhistorie.

Ellen van der Steen

Verenigingsruimte AVKP

Erfgoedhuis, Gasfabriek 2, Eindhoven, 040-2388899

Correspondentieadres AVKP

van Wassenhovestraat 54, 5613 LL Eindhoven, awnafdeling23@gmail.com www.awn-archeologie.nl/23/

Redactie

Ellen van der Steen tel. 040-2910855, avkpactueel@gmail.com (eindredactie en layout)

Peter Seinen en Carel van den Boom (redactieleden)

